

Ankestyrelsens praksis – ressourceforløb og førtidspension

Advokat Mie Andersen

ELMER
ADVOKATER

Ressourceforløb

- en betingelse for ret til førtidspension?

2013-reform ~~etr.~~ 2003-reform

2003

flere i fleksjob,
færre på førtidspension

2013

endnu flere i fleksjob (mikro), endnu
færre på førtidspension

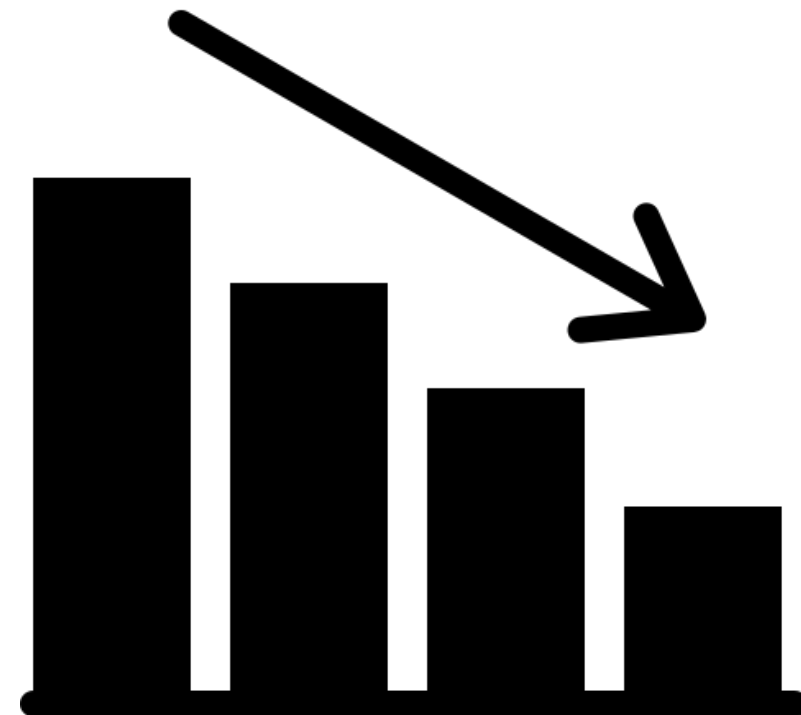
Fælles: tilkendelseskriterierne – varighed og væsentlighed – er de samme

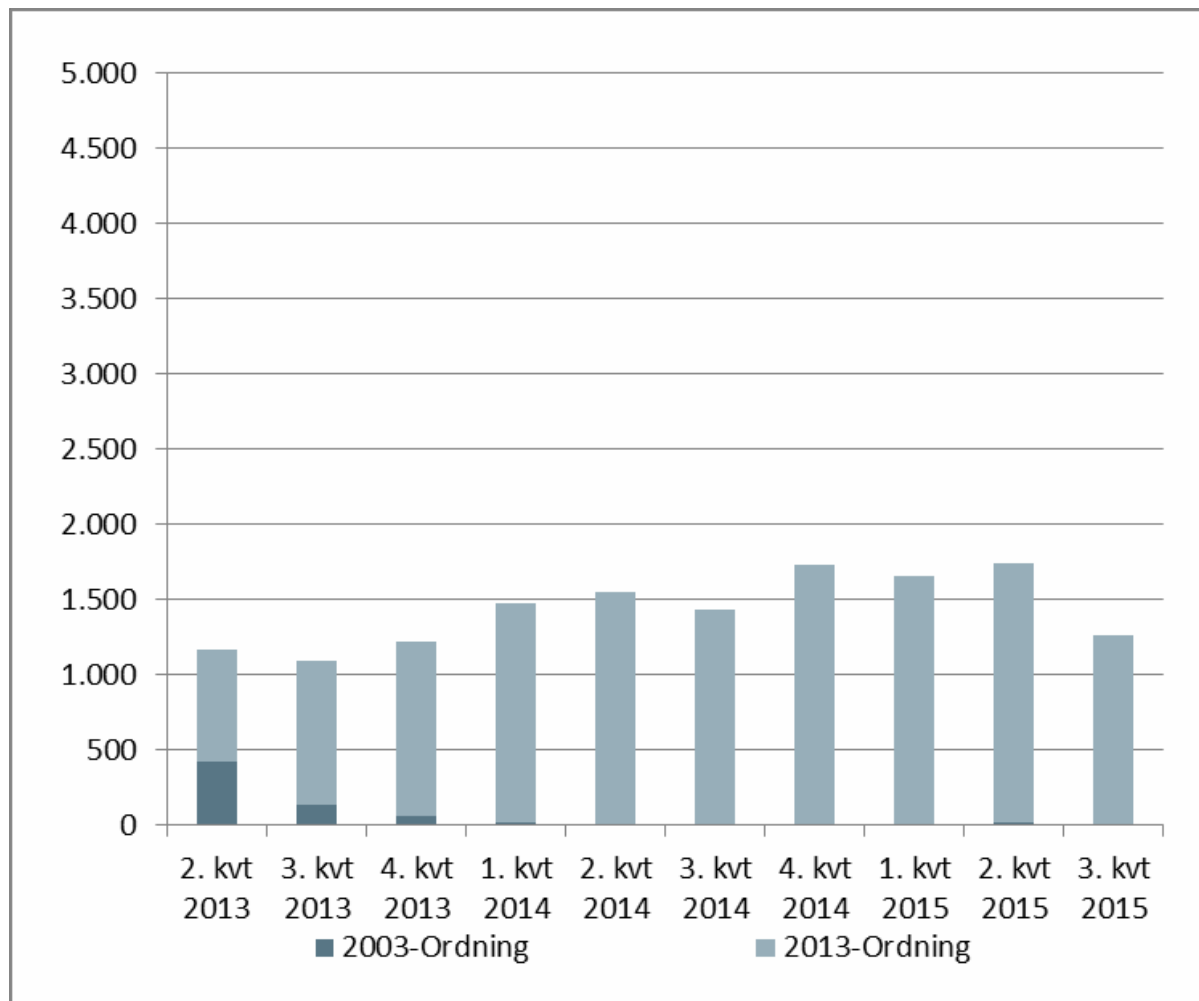
Citat fra Ankestyrelsens nyhed i juli 2014

"Der blev tilkendt færre førtidspensioner i 2013, hvor der blev indført nye regler på området"

"Kommunerne tilkendte i 2013 førtidspension til 5.743 personer, heraf fik 3.059 førtidspension efter de nye regler og 2.684 efter de tidligere regler"

"Det er et markant fald i forhold til de seneste fem år, hvor antallet af nye tilkendelser har varieret mellem 14.500 og 17.500."

Figur 1
Antal tilkendelser af førtidspension
fordelt på kvartaler.

2003-ordning og 2013-ordning

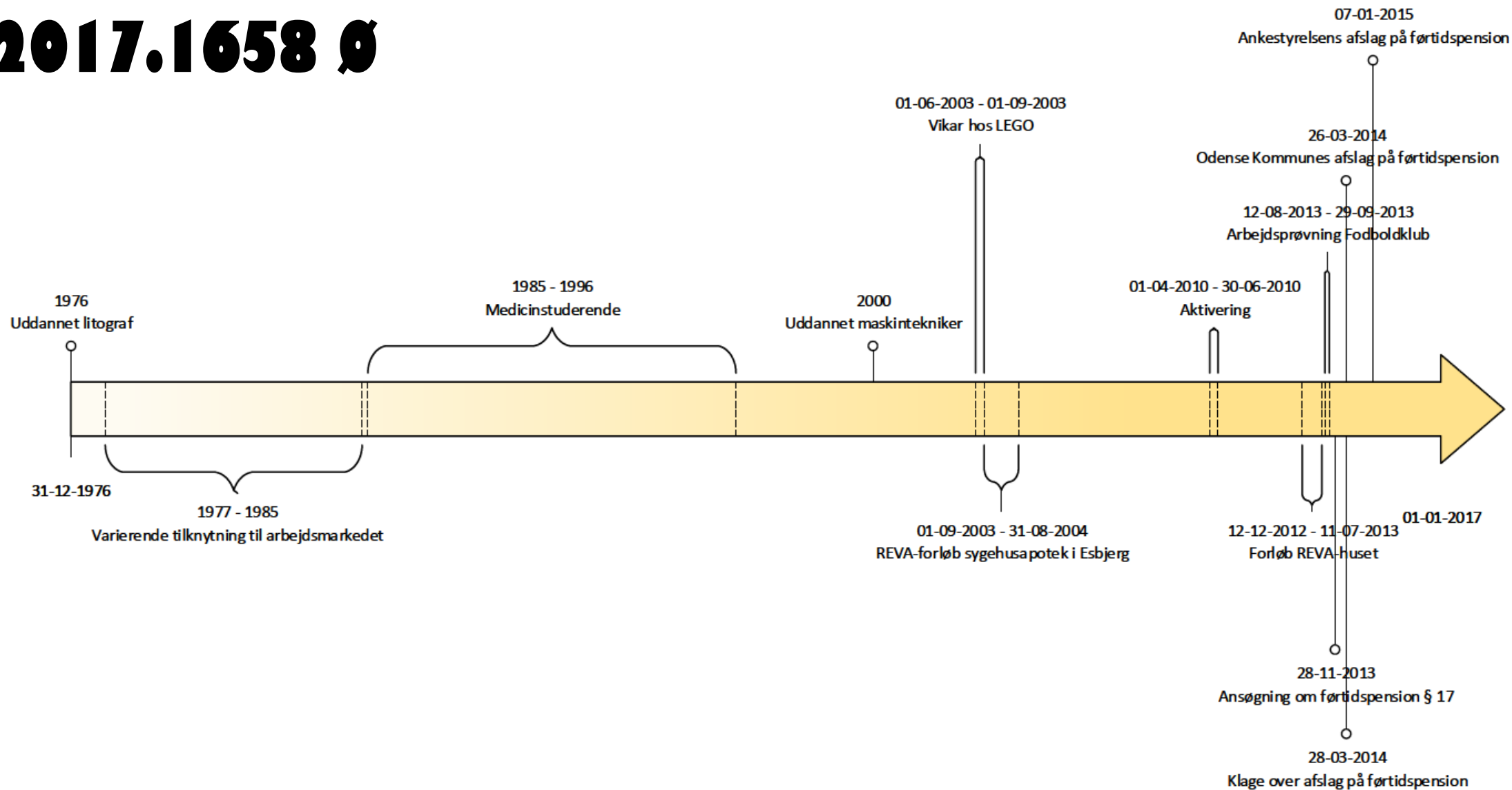
Gennemførelse af ressourceforløb som forudsætning

Lovforslag nr. 53, 2012-2013:

"Som udgangspunkt er det en forudsætning for tilkendelse af førtidspension, at borgeren har deltaget i mindst et ressourceforløb, med henblik på at udvikle arbejdsevnen."

U.2017.1658 Ø

U.2017.16580 – fortsat

Byrettens dom:

"Efter en samlet vurdering af A's mangeårige fravær fra arbejdsmarkedet, hans fysiske og psykiske helbredstilstand og de afprøvninger af hans arbejdskapacitet, der har fundet sted senest i 2013 finder retten det dokumenteret, at A's arbejdsevne var varigt nedsat på tidspunktet for Odense Kommunes afgørelse, den 26. marts 2014, og at nedsættelsen havde et sådant omfang, at det var udelukket, at han kunne blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde, herunder fleksjob. Retten har særligt lagt vægt på, at afklaringsforløbene viste, at A højst kunne arbejde henholdsvis 1½ time og 1 time om ugen, og at det af de lægelige udtalelser, bortset fra en enkelt vurdering fra en sociallæge, fremgår at A ikke vurderes at have en arbejdsevne, der vil være anvendelig på det ordinære arbejdsmarked eller i et omfang, der forventes i et fleksjob. A opfylder derfor betingelserne i lov om social pension § 16, stk. 3.

På den baggrund finder retten, at A har påvist et tilstrækkelig sikkert grundlag for at tilsidesætte det skøn, Ankestyrelsen har foretaget ved sin bevisvurdering. Retten tager derfor A's påstand til følge."

U.2017.16580 – fortsat

Landsretten bemærker:

- At A ikke på afgørelsestidspunktet havde deltaget i ressourceforløb, som efter lov om social pension § 19 er en forudsætning for tilkendelse.

Ergo: ikke dokumenteret, at arbejdsevnen ikke kunne forbedres.

VL dom af 26. juni 2017

NB. Sag vedrører reglerne før 1. januar 2013

Byretten:

Mente ikke, at der var nogen realistisk mulighed for, at borgerens arbejdsevne kunne forbedres

→ tilsidesatte Ankestyrelsens afgørelse

Landsretten:

Lagde vægt på, at det ikke var kontraindikeret at tilbyde borgeren en bostøtteordning

→ dermed ikke tilstrækkeligt sikkert grundlag for at tilsidesættes Ankestyrelsens afgørelse.

Ankestyrelsen blev frifundet.

MEN: Hvad var udviklingsperspektivet?

Afklare/dokumentere ctr. udvikle arbejdsevnen

Ikke med reformen tilsigtet nogle ændringer i tilkendelseskriterierne for ret til førtidspension

De borgere, som før reformen opfyldte betingelserne om varig og væsentlig nedsættelse af arbejdsevnen, opfylder også betingelserne efter reformen og har ret til førtidspension

Kommunerne brugte i høj grad ressourceforløbene som dokumentation for borgerens arbejdsevne

Udvikling af arbejdsevnen

Vi oplever:

Selvom mikrofleksjob og ressourceforløb kun er tiltænkt i de tilfælde, hvor der er realistisk mulighed for forbedring af arbejdsevnen – ej sådan de bruges.

Skrivelse om ressourceforløb, 14. marts 2017

"Målgruppen for ressourceforløb er borgere, der har komplekse problemer udover ledighed."

"Mulighederne i den ordinære indsats skal være udtømte – men ikke nødvendigvis afprøvede." – dvs. ikke en betingelse for visitation til ressourceforløb, at borgeren har deltaget i beskæftigelsesrettet indsats forud for visitationen.

"Ressourceforløb er relevant, når der er et udviklingsperspektiv i forhold til det ordinære arbejdstimer, herunder fleksjob."

"Det er en forudsætning for at iværksætte ressourceforløb, at der kan peges på indsatser, hvor der er en realistisk forventning om, at borgeren kan drage nytte af indsatsen, og på sigt forbedre sin situation og blive i stand til at deltage på arbejdsmarkedet, fx i et fleksjob."

"Formålet er altid udvikling af arbejdsevnen – ikke dokumentation."

Fortsat

Ministeren gentog i brev til kommunerne 28. marts 2017

Samtidig understregede han, at ressourceforløb ikke måtte forværre borgeren helbred.

Eks. gruppeterapi til borger med angst/social forbi

→ er det en indsats, hvor der er en realistisk forventning om udvikling/bedring? Eller forværring?

Præcisering af reglerne om ressourceforløb. 1. juni 2018

LAB § 68 a, stk. 2:

"Ressourceforløb er relevant, når der er et udviklingsperspektiv i forhold til personens arbejdsevne. Er det dokumenteret, eller på grund af særlige forhold helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres ved deltagelse i ressourceforløb, skal et ressourceforløb ikke iværksættes."

Forarbejderne:

"Det ser i nogle sager ud som om, at kommunerne fortolker loven således, at kravet om dokumentation kun kan opfyldes, hvis borgeren har deltaget i et ressourceforløb."

→ hvorfor fremrykket evaluering og præcisering af reglerne var nødvendig

Præcisering – ikke ændring

Ikke tilsigtet nogen ændring af gældende ret siden indførelsen af reformen i 2013

Ikke i lov om social pension nævnt noget om, at krav til dokumentation ikke må føre til, at der iværksættes tiltag, herunder ressourceforløb, som ikke er relevante ift. udvikling af borgerens arbejdsevne

Lovgiver vil tydeliggøre dette

***Hvad siger retspraksis om
udviklingen siden reformen?***

ELMER
ADVOKATER

Principafgørelse 58-18

Ikke udviklingsperspektiv, når:

1. *"der ikke er muligheder for bedring af borgerens meget dårligt helbredstilstand,"*
2. *"der ikke er muligheder for bedring af borgerens meget ringe funktionsevne,"*
3. *"det enten er dokumenteret eller på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres ved iværksættelse af udviklende og afklarende forløb,"*
4. *"der peges på tiltag, som udelukkende har sigte på forbedring af borgerens livskvalitet."*

58-18 fortsat

Der er et udviklingsperspektiv, når:

1. *"der er **relevante** behandlingsmuligheder,"*
2. *"borgerens arbejdsevne ikke er afklaret og prøvet udviklet i forhold til det brede arbejdsmarked under hensyntagen til borgerens skånebehov og funktionsniveau,"*
3. *"manglende iværksættelse af afklaringsforløb ikke alene er udtryk for borgerens arbejdsevne, men også skyldes andre årsager, fx borgerens motivation,"*
4. *"det er relevant at overveje, bl.a. om der er behov for mentor, funktionsevnebeskrivelse i hjemmet og/eller hjælpemidler."*

Har præciseringen ændret noget?

ELMER
ADVOKATER

Retspraksis

U.2017.1658Ø + VL dom og retspraksis i øvrigt

→ umuligt at få tilsidesat Ankestyrelsens afgørelser – særligt hvis borger ikke har været i ressourceforløb

Men hvad det i overensstemmelse med Højesterets intention i U.2000.645H?

...nej?

Retspraksis - fortsat

John Klausen supplerer og konkluderer i U.2017B.181

→ *"Østre Landsret har anlagt en anden bevisbedømmelse i forhold til de nugældende regler, end Højesteret tidligere har gjort efter reglerne før 2003-reformen."*

Præcisering kan være argumentet for, at landsretternes domme er forkerte.

Bør søges afklaret i retspraksis....

***Hvad er relevant at lægge vægt på
før/efter borger visiteres til
ressourceforløb?***

Vurdering af fleksjob og førtidspensionssager

Se på:

- borgerens alder
- hvor længe har borgeren stået udenfor arbejdsmarkedet
- hvilke og hvor mange iværksatte tiltag, der har været og om de er gennemført
- kan der peges på indsatser, hvor der **1)** er en realistisk forventning om, at borgeren **2)** kan drage nytte af den og **3)** på sigt forbedre sin situation og blive i stand til at arbejde på ordinære eller støttede vilkår
- er der risiko for forværring af tilstanden

U.2000.645H

Introducerede begrebet "tilstrækkeligt sikkert grundlag" mhp. at udvide prøvelsesretten – ikke begrænse den.

Men H lagde også i dommen vægt på:

"Det bemærkes herved, at hverken Revaliderings- og Pensionsnævnet eller Den Sociale Ankestyrelsen på noget tidspunkt har anmodet om, at der blev foretaget yderligere undersøgelser vedrørende A's erhvervsevne i form af revalidering, arbejdsprøvning eller lignende."

U.2000.645H - fortsat

Ergo er det relevant at se på:

Om kommunen gennem længere tid har været forpligtet til at afklare arbejdsevnen og give tilbud om forbedring heraf uden af det er sket eller lykkedes.

→ kan tale for, at sag om førtidspension skal indledes

Krav om konkrete, realiserbare beskæftigelsesmål

Forarbejderne til præcisering af reglerne om iværksættelse af ressourceforløb:

- Handler om at udvikle arbejdsevnen mhp. at finde rette job med opgaver, der passer til den enkelte
- Der skal altid opstilles konkrete og realiserbare beskæftigelsesmål for borgeren – også selvom mål ligger langt ud i fremtiden

Ergo: kan det ikke forventes, at borgeren kan udvikle sin arbejdsevne, skal kommunen i stedet vurdere, om der skal indledes sag om førtidspension

Principafgørelse 82-16

- Ressourceforløb kan ikke forlænges, men kommunen kan tilkende nyt ressourceforløb
- Borger ej forpligtet til at tage imod tilbud om nyt ressourceforløb
- Hvis borger er over 40 år og ej ønsker nyt forløb men fortsat søger forsørgelse fra kommunen → samarbejde og tage stilling til, hvad der så skal ske...

Dom af 14. september 2018 – fleksjob

Symptomdebut i 2008 → kronisk træthedssyndrom i 2009 → sætter ugentlige arbejdstimer ned til 16 og fortsætter mens kommunen afklarer ham

Afslag på fastholdelsesfleksjob i august 2015 → klage til Ankestyrelsen → stadfæster afslag i november 2015 → vurderer ligesom kommunen, at der er behov for længerevarende arbejdsprøvning

Retslægerådet: risiko for forværring både hvis timetal øges og hvis borger går ned i tid

Retten på Frederiksberg: Ankestyrelsen dømmes til at anerkende at betingelserne for fleksjob er opfyldte

Borger – blev tilkendt fastholdesfleksjob med tilbagevirkende kraft til 2015... men hvad nu hvis det ikke var konsekvensen?

